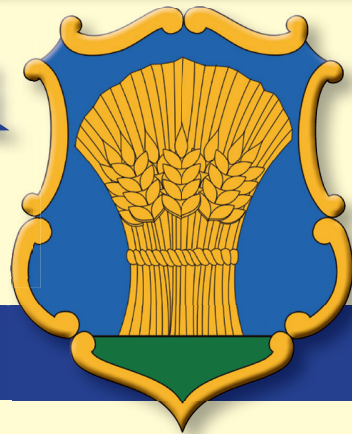
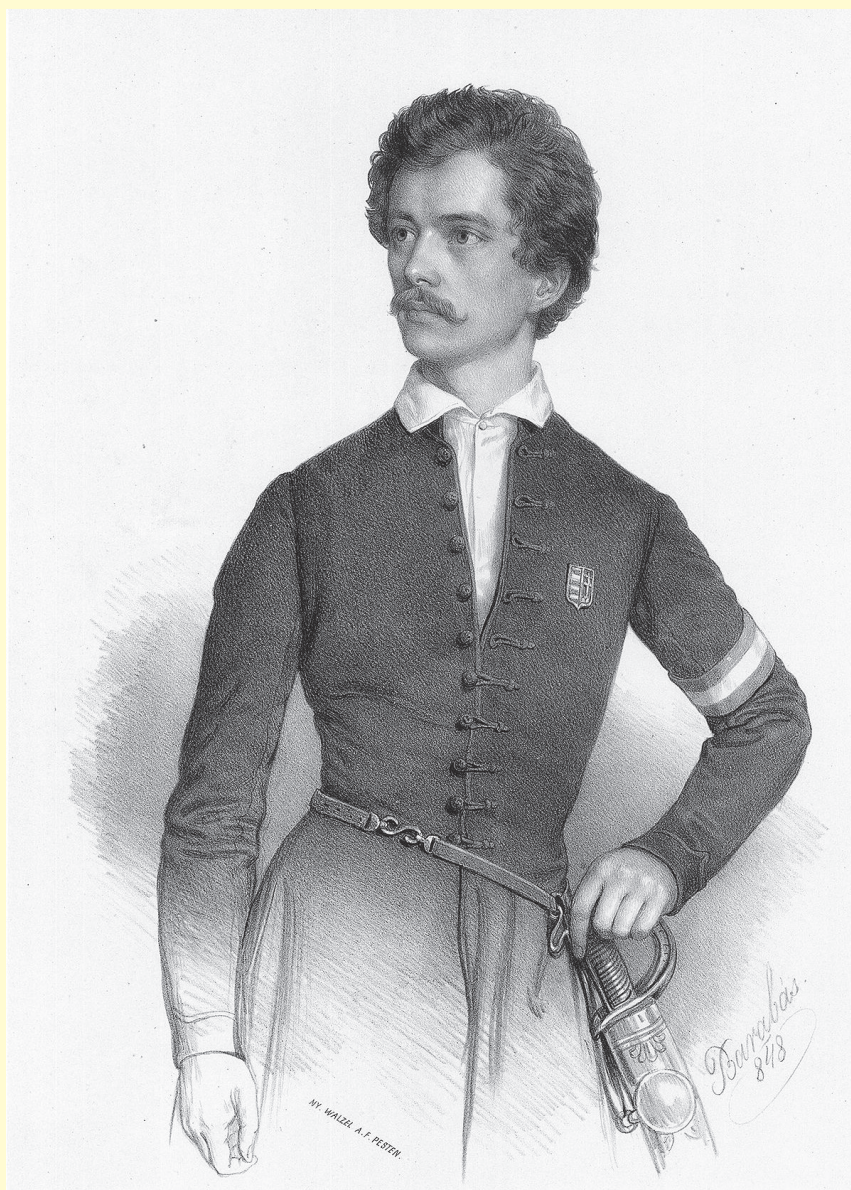

Alsónémedi Hírmondó

XXV. évfolyam különszám
2020. március 15.
ünnepi szám

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzatának és Képviselő-
testületének ingyenes tájékoztató és kulturális folyóirata

Petőfi Sándor

**„Magyar vagyok. Büszkén tekintek át/ A múltnak tengerén, ahol szemem
Egekbe nyúló kősziklákat lát, / Nagy tetteidet, bajnok nemzetem.
Európa színpadán mi is játszottunk, / S mienk nem volt a legkisebb szerep;
Úgy rettegé a föld kirántott kardunk, / Mint a villámot éjjel a gyerek.”**

(Petőfi Sándor: Magyar vagyok)

Sors, nyiss nekem tért..”

„Sors, nyiss nekem tért, hadd tehessek/ Az emberisé-
gért valamit! / Ne hamvadjon ki haszon nélkül e Nemes
láng, amely úgy hevít.” – írja 1846-ban Petőfi Sándor, a
legnagyobb magyar költő. Huszonhárom éves volt ekkor.
Két esztendővel ezelőtt, 1844-ben jelent meg első verses-
kötetete, 1849-ben már eltűnt a csatatéren. Rövid öt esztend-
ő alatt olyan fényes pályát futott be, melyhez hasonlót a
világirodalomban is keveset találunk.
A nemes láng, mely lelkét hevítette,
nem hamvadott el hiába, nem bizo-
nyult rőzselángnak, hanem máig ható,
izzó zsarátnok, mely minden hazáját
szerető magyar embert lelkesít, verse-
it szavalni fogják, amíg csak magyar
él a földön.

Petőfi Sándor 1823. január 1-én
született Kiskörösön, evangélikus
családban. Édesapja, Petrovics István
aszódi mészáros, 1818-ban vette fe-
leségül Hruz Máriát, a szelíd termé-
szetű, dolgos cselédleányt. Esküvőjük
után Aszódról Szabadszállásra, majd
Kiskörösre költöztek. Itt született, öt
évi házasság után, első gyermekük:
Sándor. Petrovics István 1824 őszén
kibérelte Félegyháza város mészár-
székét, Sándor fia ekkor huszonkét
hónapos volt, gyermekéveit, életének
első hat évét Félegyházán töltötte.

Petrovics István taníttatni akarta
fiát, sokáig kereste a megfelelő tan-
intézményt, Petőfi 1835 ősztől kezdve három iskolai
évet töltött Aszódon, Koren István tanár keze alatt jeles
tehetségű, szorgalmas tanulónak bizonyult. Ezt követően
1838 őszén a selmecebányai evangélikus líceumba íraták.
Aszódról kitűnő osztályzatú bizonyítványt vitt magával,
új iskolájában azonban hanyag tanulónak mutatkozott.
Ennek fő oka, hogy egyik tanára elvette kedvét a tanulástól,
ez a pánszláv ideológiát valló elvakult magyargyűlölő,
a magyar ifjúsági önképző társulat ellenében, amelynek
Petőfi is lelkes tagja volt, megalapította a tót irodalmi
kört, ápolta a szláv elszakadás érzetét, a nagyobbára tót és
német tanulóifjúság között elhintette a nemzetiségi villon-
gás magvait. A hazafiságára büszke Petőfire annál inkább
neheztelt, mert a fajtáját megtagadó szlávot látta benne.
Az önérzetében sértett ifjú Selmecebányáról 1839 márciu-
sában Pestre szökött. Sikertült bejutnia a Nemzeti Színház-
hoz, szolgálai teendőket vállalt, a színpadra bútordarabokat
hordott, a színészek parancsára ételért-italért szaladgált.
Emiatt apja hirtelen haragjában megtagadott tőle minden
támogatást.

1839 szeptember 6-án beállt katonának a Sopronban
állomásozó gyalogezredbe. Rossz dolga volt, mert durva
bakancsos-társai gyűlöltek benne a tanult embert. Ha sza-
bad ideje volt, kijárt soproni barátai közé, az evangélikus
líceumból könyveket kért kölcsön, az órágyon heverészve
Horatiust, Schillert, Vörösmartyt és Jósikát olvasta. Gyen-
ge fizikuma nem bírta a nehéz katonai szolgálatot. Pápán
beiratkozott a református gimnáziumba, de szegénysége és
nyugtalan természete csakhamar tovább hajtotta, vándor-

színészekhez csapódva barangolt városról városra. 1841
októberében visszament Pápára, fölvevették a református
főiskola logikai osztályába. Tarczy Lajos tanár beajánlotta
házi tanítónak egy ügyvédhez, tanításáért ellátást s pár fo-
rint havi fizetést kapott. Az iskolai évet eredményesen vé-
gezte, barátaival, Jókai Mórral és Orlay Petrich Somával,
versengve szerepelt az ifjúsági képzőtársaságban; mint

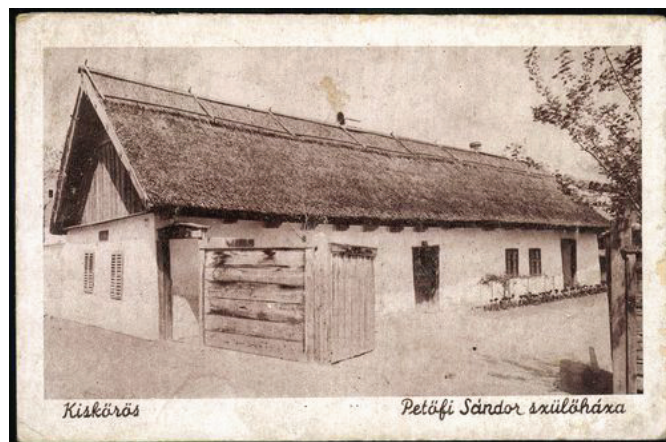
versíró és mint szavaló egyformán ki-
tűnt. Itt érte az az öröm, hogy *A boro-
zó* című költeménye 1842. május 22-én
megjelent az Athenaeumban, a főisko-
lai képzőtársaság irodalmi pályázatán
pedig jutalmat és dicséretet nyert ver-
seivel. De tanulmányait félbe kellett
szakítani, mert szülei elszegényedtek,
nem tudták támogatni, olyan munkát
pedig nem talált, ami mellett tanulha-
tott, ismét a vándorszínészet követke-
zett, fűtetlen szobában telet, reszkető
kézzel írta költeményeit, de jobb jövő-
jébe vetett hite mégsem rendült meg.
Lelkében megérlelődött az a gondolat,
hogy Pestre megy, költeményeinek ki-
adót keres, adósságait kifizeti. 1843 tele
Debrecenben érte, versei kéziratával a
zsebében gyalogszerrel megindult Pest
felé. Kétségbeesésében Vörösmarty
Mihályhoz fordult s a nagy költőnek si-
került rávennie Pest egyik társaskörét,
a Nemzeti Kört, a verses kötet kiadásá-
ra. Életének huszonkettedik évében járt

ekkor. Vörösmarty Mihály közbenjárására újabb szeren-
cse érte: Vahot Imre meghívta segédszerkesztőnek a Pes-
ti Divatlapoz. Irodalmi ismereteit buzgón gyarapította,
nyelveket tanult, történeti munkákat olvasott. Bámulatos
termékenységgel írta költeményeit. Nagykárolyi időzése
alatt, 1846 szeptember 8-án, megismerkedett Szendrey
Júliával, az erdői gróf Károlyi uradalom jószágfelügye-
lőjének leányával. A báli ismeretséget gyakori találkozás
követte s bár a szülők mindent elkövettek, hogy a házassá-
got megakadályozzák, egy évi nehéz küzdelem után, 1847
szeptember 8-án, a költő feleségül vette Júliát.

Beköszöntöttek az 1848-i márciusi napok. A napi po-
litika izgalmai egyre jobban belesodorták a forradalmi

Petőfi Sándor egyetlen hiteles képe

Kiskörös

Petőfi Sándor szülőháza

hangulatba. 1848. március 15-én a márciusi ifjak egyik vezére lett, a nemzet kívánságait tartalmazó Tizenkét Pont mellé az ő Nemzeti Dalát nyomtatták ki a szabad sajtó első termékét.

Ekkor állott népszerűségének tetőpontján. Megnyílt a tér, melyet a címadó versben remélt, s a lánglelkű költő kihasznál minden pillanatot, verseiben, tetteiben példát mutatott a magyar ifjúságnak, miként kell igaz hazafiként, ha kell, élete feláldozásával is nemzetét szolgálni.

Társaskörökbe járt, népgyűléseken szónokolt, hírlapi cikkeket írt, országgyűlési követnek indult.

A szabadságharc kitörésekor, 1848 őszén kinevezték századosnak a 28. honvédszászlóaljhoz. Megalkuvást nem tűrő, lobbanékony természete sok haragost szerzett a politikai pályára lépő költőnek, csalódott, mert forradalmi álmait a valóságban nem látszottak megvalósulni, a sok gáncsoskodás, kicsinyesség kedvét szegte. Némi vigasztalást hozott dúlt életébe egyetlen gyermekének, Zoltánnak, születése 1848 december 15-én. Ekkor Debrecenben tartózkodott; innen tétette át magát, 1849 januárjában, Bem József tábornok erdélyi seregébe. A lengyel hadvezér nagyon megkedvelte, segédtsízi beosztást adott számára, utóbb őrnaggyá nevezte ki, fontosabb hadijelentések továbbítására futárként alkalmazta. Az orosz betörés híre családja körében érte, 1849. július 25-én Berecken csatlakozott Bem tábornok seregéhez. 1849. július 31. a segesvári csata napja, az orosz ezredek szétszórták Bem seregét, a költőnek nyoma veszett a véres ütközetben. A hír megdöbbenést keltett az egész országban, eltűnését jó ideig hinni sem akarták. Felesége elkeseredetten kutatott utána, minden követ megmozgatott, megjárta az osztrák és orosz katonai parancsnokságokat, a sebesültek és fog-

lyok után tudakozódott, végig járta a csatateret, a feltárt tömegsírokat, mindhiába.

Sokan sokfélét állítottak arról, mi is történt Petőfi Sándorral. Látták, amint orosz dzsidás üldözi, látni vélték Szibériában, többen Petőfinek adták ki vagy képzeltek magukat, legjobb barátai, Arany János és Jókai Mór holtukig visszavárták. Szomorú sorsú felesége és fia sosem épült fel a gyászból. De mindez csak képzelgés. Petőfi Sándor úgy tűnt el, és úgy távozott a magyar történelem sok vihart megért egéről, mint az üstökös. Gyorsan és perzselőn, kitörölhetetlen nyomot hagyva maga után. Megmaradt örök ifjúnak, örök lázadónak, minden eljövendő forradalom vezérének. Ott küzdött 1956-ban a pesti barikádokon. S ott él minden szabadságot és függetlenséget óhajtó fiatal szívében. Minden generációban feltámad halhatatlan lelke, mikor idegen hatalmak a magyar vesztét akarják.

Reméljük ezt, mikor már más reményünk nincsen.

Jobbágy Ilona

Petőfi Sándor: Fiam születésére

Ide, ide fiamat kezembe,
Hadd szorítsam a szívemhez őt!
Mintha volnék újonnan teremtvé,
Hogy éltemnek ifju lombja nőtt!

Üdvezellek, lelkem szép kis ága,
Üdvezellek, édes magzatom!
Sírásodnak bánatos zajába
Beleolvad örvendő dalom.

Kis parányom, milyen nagy örömmel
Állok itt és nézem képedet!
Kell-e még pap? örömkönnyeimmal
Keresztellek én meg tégedet.

Csillagász lett végre is belőlem,
Itten állok csillagom előtt,
Arcvonásit hosszasan szemlélem,
S találgatom a távol jövőt.

A reménynek nagy virágos fája,
Mit e csillag fénye fölmutat;
Csak ne szálljon kora dér reája,
Mely leszedné e virágokat.

Oh halál, te nem lész oly kegyetlen,
Hogy magaddal rántsd idő előtt;
Nem enyém lesz ő - tartsd ezt eszedben -
A hazának nevelem fel őt.

Úgye, úgye, kisfiam, ha majdan,
Én a sorbul kiöregedem,
Iparkodni fogsz túltenni rajtam,
Vagy betöltöd legalább helyem?

Vajha egykor ekkép szólanának,
Nem busulva sírom szélénél:
Meghalt! de nincs kára a hazának,
Nincs, mert lelke a fiában él.

Debrecen, 1848. december 15.

*Az ünnepi mellékletet összeállította:
Bálint István János*

Szendrey Júlia és Petőfi Zoltán 1850-ben

Meghívó

Tisztelettel meghívjuk
az 1848-1849. évi forradalom és szabadságharc
172. évfordulójára rendezett községi ünnepségünkre!

Ünnepi beszédet mond:

Dr. Tüske Zoltán polgármester

Helyszín: Alsónémedi, Szabadság tér

Időpont: 11 óra

Ünnepi program

8.00 óra - Zenés ébresztő a faluban a Varga Banddel

10.00 óra - Ünnepi Szentmise, Istentisztelet a község templomaiban

11.00 óra - Községi Ünnepség a Szabadság téren

Az ünnepi műsort a Széchenyi István Általános Iskola 7. osztályos tanulói adják.

Felkészítő pedagógus: Kiss Ferencné

Közreműködik a Boróka Néptáncsoport Józán Béláné vezetésével, valamint a Dabasi Hagyományőrző Honvédtüzér Alapítvány.

Kérjük, hogy koszorúzási szándékát időben jelezze a Polgármesteri Hivatal titkárságán!